

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ

Година XXVI

Житиште

07.03.2012.

Број 5.

Излази по потреби

страна 1.

На основу члана 32. тачка Закону о локалној самоуправи (Службени гласник Р. Србије број 127/09) и чл. 15. и 42. Статута Општине Житиште (Службени лист Општине Житиште 16/08) Скупштина Општине Житиште је на својој седници одржаној дана 7. марта 2012. године донела је следећи

З а к љ у ч а к

- I Усваја се Локални акциони план за образовање Рома у Општини Житиште 2012-2014.
- II Локални акциони план објавити у Службеном листу Општине Житиште .
Закључак објавити се у Службеном листу Општине Житиште .

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ОПШТИНА ЖИТИШТЕ
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
Број : I- 02-16/2012
Дана: 07. 03. 2012.
Ж и т и ш т е

Председник Скупштине Општине Житиште
Јонел Филип с.р.

УВОД

Са циљем унапређивања положаја Рома у Општини Житиште, а у складу са препорукама Владе Републике Србије датим у Стратегији за унапређивање положаја Рома у Републици Србији, Локална самоуправа Општине Житиште је у фебруару 2011. године покренула процес израде Локалног акционог плана за образовање Рома. У складу са проактивном политиком локалне самоуправе према ромској националној заједници, а на иницијативу председника општине Житиште, на основу члана 46. Закона о локалној самоуправи, члана 59. Статута Општине Житиште, на седници одржаној 25.2.2011. године донета је одлука под бројем 90-1/2011-III о покретању процеса израде Локалног акционог плана за образовање Рома Општине Житиште. На основу наведене одлуке, Председник Општине Житиште именован је координатора за процес израде Локалног акционог плана за образовање Рома Општине Житиште и формирана је Радна група коју су чинили представници основних школа, предшколске установе, ромске невладине организације и локалне самоуправе.

Локални акциони план за образовање Рома у Општини Житиште за период од 2012. до 2014. године (ЛАП)

Најважније претпоставке за спровођење *ЛАП* чине доследно спровођење Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији, Стратегије за смањење сиромаштва, Јединственог акционог плана за унапређивање образовања Рома у Србији, Закона о основама система образовања и васпитања, као и локалне стратегије и акциони планови. Општи циљ Локалног акционог плана за образовање Рома у Општини Житиште је унапређење образовног статуса Рома у Житишту до 2014. године. Овај документ дефинише правце деловања Општине Житиште у области унапређења образовног статуса Рома, конкретне мере и активности којима би се побољшао садашњи неповољан положај Рома, као и јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање циљева. ЛАП је заснован на анализи стања положаја Рома у Општини Житиште која је сачињена у оквиру Радне групе на основу прикупљених података кроз рад са представницима владиних и невладиних институција и организација у Општини Житиште, представницима ромских удружења као и са ромском децом и родитељима. ЛАП се ослања на постојеће стратегије и акционе планове у Републици Србији, Аутономној Покрајини Војводини и Општини Житиште које се односе на образовање и побољшање положаја Рома, као и на важне међународне конвенције и декларације. Процес израде нацрта ЛАП-а за образовање Рома трајао је у периоду од септембра 2010. године до фебруара 2012. године у оквиру редовних активности пројектног тима, ромских организација и осталих релевантних институција. Јавну расправу поводом Локалног акционог плана за образовање Рома у Општини Житиште са циљем представљања ЛАП и прикупљања предлога и коментара за измене и допуне ЛАП. Коментаре и предлоге са јавне расправе Радна група је размотрила и интегрисала у завршну верзију Локалног акционог плана за образовање Рома у Општини Житиште. ЛАП је подржан од стране Канцеларије за инклузију Рома Извршног већа

Аутономне Покрајине Војводине. Локални акциони план за образовање Рома Општине Житиште односи се на период од фебруара 2012. до децембра 2014. године.

Чланови Радне групе за израду Локалног акционог плана:

Менторка Ивана Копривица.

Консултанска кућа- Регионални Центар за друштвено економски развој Баната.

1. Снежана Лакић – координатор
мр Светлана Маја Бабић– заменик координатора
2. Вукосава Трновац – члан
Калина Рајовић – заменик члана
3. Филип Јонел – члан
Миле Кајтез – заменик члана
4. Милан Стојаковић – члан
Радмила Гвозденивић – заменик члана
5. Зоран Веселинов – члан
Зорица Шево – заменик члана
6. Славица Михаић- члан
7. Ангелина Бојандић – члан
8. Иван Краљ - члан
9. Татјана Војновић - члан
10. Светлана Керекеш- члан
11. Славица Мрђа- члан
12. Барбул Драган- члан
13. Биљана Зубац - члан

Локални акциони план за образовање Рома у Општини Житиште, 2012 - 2014. садржи следећа поглавља:

I Полазне основе – садржи кратак приказ међународних докумената и домаћих стратешких докумената као претпоставки за спровођење *ЛАП*;

II Општи подаци о Општини Житиште – приказ основних података о општини;

III Анализа положаја Рома у Општини Житиште – кратак опис стања у области образовања, становања, запошљавања, као и преглед основних проблема и препрека у образовању Рома у Општини Житиште;

IV Приоритете, циљеве, мере и активности *ЛАП*;

V Локални акциони план за образовање Рома у Општини Житиште, 2011 – 2014. – оперативни део документа којим се предвиђа реализација *ЛАП*.

УВОД

Влада Републике Србије је у априлу 2009. године усвојила Стратегију за унапређивање положаја Рома у Републици Србији, која поставља основе за унапређивање положаја Рома, смањење разлике између ромске популације и осталог становништва, као и

идентификовање и примену мера афирмативне акције, нарочито у областима образовања, здравствене заштите, запошљавања и становања. Посебна пажња посвећена је и смањењу сиромаштва, сузбијању дискриминације и побољшању положаја жена, а као основни принцип истакнуто је „укључивање представника ромских заједница у све процесе“.

Када је у питању образовање Рома, Влада Републике Србије је, приступајући „Декади инклузије Рома 2005–2015“. 2005. године усвојила и Јединствени акциони план за унапређивање образовања Рома у Србији. За област образовања, у Стратегији за унапређивање положаја Рома у Републици Србији, као приоритети су истакнути:

- Правовремено и ефикасно укључивање ромске деце у предшколско и основно образовање
- Повећање броја Рома са средњим и високим образовањем.

Локални акциони план за образовање Рома у Општини Житиште 2012 – 2014. као стратешки документ Општине Житиште доноси се са циљем унапређивања положаја Рома у општини, те унапређења процеса интеграције Рома. Један од суштинских предуслова за унапређивање положаја Рома, управо је побољшање образовног статуса, односно образовање припадника ромске националне заједнице један од основних предуслова за интеграцију Рома у ширу друштвену заједницу. Овај документ треба да дефинише правце деловања Општине Житиште у области унапређења образовног статуса Рома, као и јасне механизме помоћу којих се може пратити реализација мера које треба да допринесу остварењу овог циља.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Република Србија је потписивањем **Декларације о Декади Рома** 02. фебруара 2005. године, изразила своју принципијелну опредељеност према спровођењу мера за унапређење положаја Рома од 2005-2015. године, где је област образовања Рома дефинисана као једна од 4 приоритетне. Такође, у процесу придруживања заједници европских народа чија су начела израђена у **Националној стратегији земље за приступање Европској унији** „одлучније и ефикасније мере ради побољшања положаја Рома“ ће се предузимати ради досезања „одговарајућих стандарда у области становања, здравља, запошљавања, социјалне помоћи и образовања Рома.“ Специфични циљеви које ЛАПОР-а поставља наслањају се и на друге стратешке документе земље и то:

Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији

Ромска национална заједница је најугроженија мањинска заједница у Србији. За унапређивање њеног положаја, као и потпуне укључености у друштвени, економски, културни и политички живот потребна су системска решења која ће Ромима омогућити ефикаснији приступ у областима у којима су најугроженији.

Да би се то постигло било је неопходно да се изради документ који ће нудити системска решења и бити применљив на националном нивоу.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА РОМА

Стратешки циљ који овај документ поставља је унапређење положаја Рома у Србији и смањење драматичне разлике између ромске популације и већинског становништва. Такође, овим документом ћемо радити на примени афирмативних акција, пре свега у области образовања, здравља, запошљавања и становања.

Други извештај о имплементацији стратегије за смањење сиромаштва у Србији наводи податке о ромској деци у образовном систему из званичне статистике. У истраживању вишеструких показатеља се наводи да је обухват предшколским образовањем од 3 до 5 година у општој популацији мањи од 40% , при чему је 45% градске деце, 14.4% сеоске деце, 7.5% деце из породица у којима родитељи имају само основно образовање и 7.0% из групе најсиромашнијих, док је само 3.9% ромске деце из сламова. Обухват припреме предшколским програмом је 88.6% већинске деце, док је ромске 56.9%. Основну школу завршава 95% већинске деце и око 74% већинске деце са села, а по процени само 21-37% Рома. Обухват средњом школом деце на узрасту 15-18 година је 76,42% већинске деце, а ромске деце је мање од 8%. Најмање су обухваћена деца из ромских насеља и само 10% ромских девојчица.

Наведени податци у процентима се поклапају и са подацима општине Житиште.

- **Стратегију за смањење сиромаштва Републике Србије**, која кроз свој целокупан текст препознаје Роме као једну од најсиромашнијих категорија становништва, те подизање нивоа образовања Рома игра кључну улогу у борби против сиромаштва.

- **Национални план за децу у Републици Србији**, који у оквиру свог стратешког циља 3 на страни 38 предвиђа „посебне мере за упис, смањење осипања и повећање процента деце која завршавају школу из ромске националности

Националну стратегију за младе Републике Србије, у којој се истиче: „Млади Роми упадљиво су мање обухваћени на свим нивоима школовања од њихових вршњака у општој популацији“ (стр. 14), стога као један од основних стратешких циљева стратегија себи задаје: „Обезбеђивати остваривање права на једнаке шансе свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима“. Свој легислативни оквир ЛАПОР налази у

- Универзалној декларацијом о правима човека Уједињених нација,
- Оквирној конвенцији за заштиту права националних мањина Савета Европе,
- Препоруци Парламентарне скупштине Савета Европе и образовању Рома у Европи
- Уставу Републике Србије,
- Закону о основама система образовања и васпитања РС,
- Закону о основним школама,
- Закону о средњим школама.

Активности намењене увођењу асистената за образовање Рома у настави из овог акционог плана утемељене су у члану 117. **Закона о основама система образовања Републике Србије** који предвиђа **педагошке асистенте** у предшколском и основном образовању. Генерално све мере из овог акционог плана које имају карактер тзв „афирмативних мера“ односно „позитивне дискриминације“ своје легислативно утемељене имају у члану 3. **Повеље о људским и мањинским правима** која истиче „дозвољено је привремено увођење посебних мера које су неопходне за остварење равноправности, потребне заштите и напретка за лица или групе лица која се налазе у неједнаком положају“ и у члану 16. **Закона о забрани дискриминације**.

ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ

Положај општине

Општина Житиште је општина Средњобанатског округа. На западу и југу граничи се са зрењанинском, на југоистоку са сечањском, на северозападу са кикиндском, на северу са општином Нова Црња и на истоку излази на државну границу према Румунији (карта 1). Погодност положаја се огледа у томе што кроз општину пролази важан пут М-7 који води за Румунију (Нови Сад - Темишвар). У центру насеља Житиште одваја се регионални пут Р 123/1 ка Торку, Вишњићеву, Крајишнику и Сечњу, а од Торка и регионални пут Р 123/2 ка Итебеју и Међи. Из Житишта полази и краћи асфалтни пут 3 км за Равни Тополовац. Житиште нема аутобуску станицу, већ постоје само стајалишта. Железничка пруга Јаша Томић-Међа била је локалног значаја, али је због нерентабилности укинута крајем 1979. године. Речни саобраћај је омогућен кроз Бегејски канал за бродове ширине 9 м, дужине 65 м и газа 1,7 м.

Величина општине Житиште

Општина Житиште обухвата површину од 525 км² (на 16. месту у Војводини), на којој живи 17.368 становника. Тиме она обухвата 2,44% војвођанске територије и 1,0% војвођанске популације. Просечна густина насељености износи 37,9 ст/км².

Насеља општине Житиште

Како насеље Житиште има повољан географски положај, 1960. године одлучено је да постане општинско седиште за околних дванаест насеља. У састав општине Житиште, поред самог насеља Житиште улазе и следећа насеља: Банатски Двор, Банатско Вишњићево, Банатско Карађорђево, Међа, Нови Итебеј, Српски Итебеј, Равни Тополовац, Торак (Бегејци), Торда, Хетин и Честерег.

Локална самоуправа и програми намењени Ромима

Опредељење и циљ локалне самоуправе усмерени су ка развијању грађанског друштва и стварању услова и једнаких шанси за све грађане општине. Настоји се да у свим културним, едукативним и образовним програмима равноправно узму учешће и Роми, јер је то најбољи начин инклузије и развијања осећаја припадности. Локална самоуправа са посебним сензибилитетом прати укљученост Рома и настоји да Роми добију поруку прихватања и значаја. Посебни програми намењени првенствено Ромима негују се у сферама свих области јавног живота: образовању, информисању, социјалној заштити, здравству, култури и запошљавању. Основа свих до сада реализованих програма било је утврђивање нивоа потреба, као и могућности коришћења постојећих услуга у свакој области.

Овај документ проистекао је као један од резултата Пројекта Општине „ОБРАЗОВАЊЕМ ДО КВАЛИТЕТНИЈЕГ ЖИВОТА“ и у оквиру пројекта Министарства просвете „Пружање унапређених услуга на локалном нивоу – DILS“, који реализује Влада Републике Србије, Министарство просвете и науке, средствима Светске банке/Међународне банке за обнову и развој, IBRD Зајам број 7510 YF“. за чију реализацију је Министарство просвете и науке Републике Србије Општини доделило грант у износу од 34.935 евра. Пројекат Општине и пројектне активности Партнера се реализују у оквиру пројекта „Пружање унапређених услуга на локалном нивоу – DILS“,

пројектна линија „Образовна инклузија Рома“. Пројектне активности РНВО Друштво Рома Житиште

Поредовог пројекта Основна школа „Свети Сава“ Житиште такоше спроводи ДИЛС пројекат о инклузивном образовању деце у школама. Локална самоуправа спроводи пројекат ИПА фонда у сарадњи са Румунијом, Општином Нова Црња, Општином Кнежевац „Регионална Ромска Канцеларија“ која се такође у једном сегменту бави и образовањем Рома. НВО „Друштво Рома Житиште“ такође реализује пројекат ЛАП за жене.

Пројектом су обухваћене све школе и предшколске установе на територији општине Житиште и то

Школска установа	Укупан број деце	Укупан број ромске деце	Број Ромске деца којима је обезбеђена ужина током трајања пројекта	Број Ромске деце пре почетка пројекта
ПУ „Десанка Максимовић“ Житиште	312	17	11	19
ОШ " Свети Сава ", Житиште	654	95	20	94
ОШ "Милош Црњански" Српски Итебеј	451	60	60	60
ОШ "Никола Тесла " Банатско Карађорђево	442	16	16	9
	1859	199	107	182

Становање

У Општини Житиште не постоји типично издвојено ромско насеље, доступна је инфраструктурном мрежом (асфалтирани пут, гасна, водоводна, електрична, телефонска мрежа и кабловска телевизија). У свих 12 насељених места заступљено је ромско становништво. Ромске породице углавном користе скромне стамбене објекте које су у њиховом власништву, који су рађени етапно и дограђивани. Највећи број нема текућу воду у самим кућама што отежава процесе вођења домаћинства и одржавања хигијене, посебно када су породице вишечлане, са пуно деце или старијом особом. Последњих година ситуација се убрзано мења, значајан је број оних који успевају да остваре минималан стандард битан за услове становања.

Млађе породице опремају своја домаћинства савременим покућством и уређајима те настоје да простор буде уредан и у складу са потребама савремене породице.

Социјална заштита

Социјална заштита јесте организована друштвена делатност од јавног интереса која се обавља у циљу оснаживања грађана за самосталан и продуктиван живот у заједници, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености.

Циљеви социјалне заштите су:

1. Достижање или одржавање минималне материјалне сигурности и независности у задовољењу животних потреба грађана,
2. Омогућавање приступачности правима и услугама у социјалној заштити,
3. Изједначавање могућности грађана за самосталан живот и активно учешће у заједници,
4. Очување и унапређење породичних односа, подстицање породичне и међугенерациске солидарности,
5. Превенција и отклањање последица злостављања, занемаривања или експлоатације.

Услуге социјалне заштите дефинисане су као активности пружања подршке и помоћи грађанима и њиховим породицама ради побољшања, односно очувања квалитета живота, отклањања или ублажавања ризика, неповољних животних околности, као и развоја потенцијала за живот у заједници. На овај начин дефинисан оквир обављања делатности јасно упућује да свако, под једнаким условима, остварује прописана права у домену социјалних давања и социјалних услуга. Када је социјална новчана помоћ у питању, припадници ромске заједнице учествују просечно, током године са око 32% у броју корисника овог права, што јесте повећан број у односу на проценат учешћа у укупном броју становника општине. Трансгенерациски модел навике да се „прима и да сваком припада право на новчану социјалну помоћ,, - запослени у Центру за социјални рад настоје да промене у став да је „Свако дужан да се стара о задовољењу својих животних потреба, те да је својим радом, приходима и имовином дужан да доприноси спречавању, отклањању и ублажавању властите социјалне искључености...“. У последње време запажа се промена приступа Рома у односу на сопствену социјалну улогу, радно су активнији у сезонским пословима, негују и планирају породицу и настоје да школују децу. Препозната промена подржава се кроз новчано давање – социјалну помоћ - како би се осигурало да ће основни ниво породичних потреба бити задовољен. Управо је зато проценат од 32% учешћа у укупном броју корисника социјалне новчане помоћи, афирмативан показатељ и значи активну, а не пасивну позицију Рома у коришћењу права. И у осталим областима коришћења права, посебно када су деца и стари у питању с акцентом на припаднике ромске заједнице, Центар за социјални рад настоји да елиминише сваки пропуст како не би дошло до кршења права детета или других осетљивих група грађана. У ситуацијама недовољне родитељске компетентности, занемаривања деце или угрожености, деца из ромске заједнице смештају се у хранитељске породице, које се бирају на начин који најбоље задовољава укупне потребе деце, редовну наставу и имају добру перспективу пред собом. У организацији Центра за социјални рад и Црвеног крста организује се помоћ у натури (огрев, прехрамбени, одевни артикли) усмерена ка ромској популацији, при чему представници Рома партиципирају приликом доношења одлуке о дистрибуцији робе и сл. Имајући у виду значај образовања као основе социјалног и друштвеног статуса, Центар за социјални рад у општини кроз програме које реализује последњих година перманентно

ради на подизању опште информисаности и едукације Рома, посебно жена и младих. Основни циљ реализованих програма је едукација ромске заједнице о значају образовања и проналажење механизма за подршку породице и институција да образовање и васпитање за сву ромску децу крене на што ранијем узрасту. Кроз све наведене активности Роми се мотивишу на преузимање одговорности за властите промене и побољшање статуса и стандарда живота.

Проблеми и препреке у образовању Рома

Проблем који у значајној мери опредељује напредовање ромске деце у школи односи се на предшколски развој ромске деце. Низак материјални, социјални и образовни статус родитеља утиче неповољно на рану когнитивну стимулацију, те ромска деца већ на касном предшколском узрасту почињу да заостају за општом популацијом по графомоторичком и језичком развоју, имају оскудан фонд општих знања, немају изграђен појам броја, перцептивних односа и сл. што у значајној мери неповољно утиче на њихов напредак у школи и доводи до заостајања или стагнирања. Без обзира на најчешће ниске резултате теста приликом уписа у први разред, у основним школама са територије општине свој ромској деци се даје иста шанса за похађање редовне наставе, а потом се прате неколико година, уз индивидуални приступ у раду. Уколико нема адекватног напредовања, деца се упућују на преглед код Интерресорне комисије и најчешће бивају разврстана од стране стручњака у специјална одељења школе, а приликом тестирања показују ниске резултате, односно због едукативне и социјалне депривације у раном формативном периоду најчешће показују слику псеудоретардације, односно лаке менталне недовољне развијености. Проблеми идентификовани у фокус групама са представницима Рома, ромском децом и родитељима, пре свега, сиромаштво, незапосленост, необразованост, недостатак подршке током школовања како у породици тако и у школи. Незавидан материјални положај ромских родитеља и неопходност прављења приоритета у потребама породице доводи до тога да деца која похађају наставу немају школски прибор, уџбенике и нису у могућности да измирују новчана давања. Најзначајнији разлози одустајања од школовања су неуспешност у школовању, односно вишеструка понављања разреда која доводе до престарелости и престанка обавезе похађања основне школе, немотивисаност, негативан став према образовању и изостајање подршке породице услед лоше материјалне ситуације. Такође, један део младих одустаје од школовања услед заснивања ванбрачних, ређе брачних заједница. Ромске девојчице значајно чешће напуштају школу због заснивања ванбрачне и брачне заједнице. Сиромаштво, необразованост родитеља, недостатак подршке од стране родитеља, неразвијене хигијенске навике, неинформисаност, погрешан избор узора, али и предрасуде према Ромима, препознали су представници институција који су узели учешће на фокус групама као најзначајније препреке у образовању ромске деце. Сиромаштво Рома у општини израженије је него сиромаштво осталих становника. Чешће су корисници права на социјалну новчану помоћ и осталих социјалних давања. Наведени фактори узрокују лоше здравствено стање, нередовност у похађању школске наставе и неузимање учешћа у едукативним дешавањима у локалној заједници. Недостатак мотивације и радна неангажованост модел су који се преноси на младе и доводи до стагнације, чинећи да се Роми осећају и препознају од стране нерома као „маргинализована група“. Посебан проблем који је препознат у фокус групама је и сложен положај Ромкиња. Подизање и

неговање већег броја деце и брига о домаћинству јесте задатак Ромкиња, а тешко га је обављати адекватно ако се узме у обзир да често немају елементарне хигијенске и стамбене услове. Препреке у приступу квалитетном образовању које погађају готово сву ромску децу су вишеслојне и дубоко укорене. Помаци у бољем приступу образовању могући су једино кроз системску, планску и координисану акцију свих сегмената друштва који се баве образовањем и положајем Рома.

У општини Житиште 4% становништва је ромско 694 по попису од 2012 од тога имамо 199 деце у основној школи, 7 деце у средњој школи и 2 деце на факултету, остали део поплације до 20 година или је напустио школу или је никад није ни похађао. Велико део Ромске популације непосредује стални приход за живот већ социјалана давања. Један део популације своје приходе прекомлета ндопуњује радом у иностранству.

У општини не постоје типична Ромска насеља. Ромско снановништво интегрисано је по насељеним местима Општине Житиште.

Роми су запостављени и често одбачени од друштва. Рано напуштање основног образовања је кључни проблем у образовању ромске деце. До напуштања школовања најчешће долази на преласку из четвртог у пети разред, када почиње предметна настава. Од десеторо ромске деце која упише основну школу, петоро ће уписати пети разред, а само једно седми разред, и можда завршити основну школу. Освешћивање ромске заједнице (ромских родитеља , деце) о значају образовања , већа мотивисаност пре свега деце за школовањем као и родитеља за подизањем образовних компетенција и преузимање одговорности локалних органа власти за креирањем локалне образовне политике , која ће допринети унапређењу образовању Рома, уз стручну подршку од стране релевантних чинилаца и надлежних институција. Последице искључености Рома из образовања на социјалном плану огледају се у репродукцији сиромаштва и помањкању било какве перспективе за бољу будућност. Најчешће помињани разлози за непохађање наставе су незаинтересовност ромских ученика за наставу, немотивисаност ромских родитеља за сарадњу и праћење школовања деце, неприпремљеност за школу, недостатак комуникације између школе и ромских породица и рана удаја ромских девојчица. На основу досадашњих истраживања када су у питању деца која похађају школу, најчешће се као препреке и проблеми наводе недостатак основног прибора за школу и уџбеника, недовољно познавање српског језика (или другог језика на којем се изводи настава), тешко савлађивање наставног градива, недостатак подршке и помоћи у учењу код куће (родитељи углавном нису завршили основну школу, а као други разлог деца наводе презаузетост родитеља послом, потрагом за посломи сл.), затим обавезе које имају у породици, а које се односе на послове у кући (чување млађе браће и сестра) али и помоћ родитељима у привређивању, најчешће кроз сакупљање старог папира. Као узроке проблема деца виде сиромаштво, незапосленост и неписменост родитеља и неприхватање од стране неромске деце. Кроз израду и имплементацију Локалног Акционог Плана за образовање Рома Општине Житиште подржаћемо предшколске установе (вртиће) и основне школе у пружању интегрисаног образовања за ромску децу, односно спречавању сегрегације, дискриминације и осипања деце из образовног система, проблем који у значајној мери опредељује напредовање ромске деце у школи односи се на предшколски развој ромске деце. Низак материјални, социјални и образовни статус родитеља утиче неповољно на рану когнитивну стимулацију, те ромска деца већ на касном предшколском узрасту почињу да заостају за општом популацијом пографомоторичком и језичком развоју, проблеми идентификовани у фокус групама са представницима Рома, ромском

децом и родитељима, пре свега, сиромаштво, незапосленост, необразованост, недостатак подршке током школовања како у породици тако и у школи. Незавидан материјални положај ромских родитеља и неопходност прављења приоритета у потребама породице доводи до тога да деца која похађају наставу немају школски прибор, уџбенике и нису у могућности да измирују новчана давања. Најзначајнији разлози одустајања од школовања су неуспешност у школовању, односно вишеструка понављања разреда која доводе до престарелости и престанка обавезе похађања основне школе, немотивисаност, негативан став према образовању и изостајање подршке породице услед лоше материјалне ситуације. Такође, један део младих одустаје од школовања услед заснивања ванбрачних, ређе брачних заједница. Ромске девојчице значајно чешће напуштају школу због заснивања ванбрачне и брачне заједнице. Сиромаштво, необразованост родитеља, недостатак подршке од стране родитеља, неразвијене хигијенске навике, неинформисаност, погрешан избор узора, али и предрасуде према Ромима, препознали су представници институција који су узели учешће на фокус групама као најзначајније препреке у образовању ромске деце. Искљученост из образовног система ускраћује ромској деци једно од основних људских права – право на образовање, чиме се онемогућава пун развој личности и свих потенцијала детета.

ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ, МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЛАП-а

Област: 1. Потпун обухват деце ромске националности у образовни систем Општини Житиште

ПРОБЛЕМ	ЦИЉ	МЕРА / ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМ ЕНСК И РОК	БУЏЕТ
Непостојање адекватне сарадње са ромским родитељима по питању образовања њихове деце	Укљученост и интеграција ромске деце у редовни образовни систем путем едукације и самоорганизовања у оквиру Форума ученика.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Едукација ромских родитеља у циљу увиђања важности образовања (радионице) 2. Основна школа за образовање одраслих 3. Организовање трибина(на тему неговања културног идентитета, хигијене становања, развијање здравог стила живота...) 4. Културно-уметничке секције за одрасле(Ромски фестивал) 5. Медијска промоција примера 	<ol style="list-style-type: none"> 1. број едукованих ромских родитеља (списак учесника радионица) 2. број уписаних рома у Основне школе за образовање одраслих 3. број секција 4. број медијских промоција 5. број објављених билтена 	школа, РНВО, локална самоуправа, агенција за помоћно-образовне делатности, медијске куће	2012 2014.	100.000,00

		<p>позитивне праксе везане за едукацију ромских породица</p> <p>6. Издавање билтена, квартално, на Ромском језику</p>				
Непотпуна обухваћеност ромске деце која похађају предшколско, и основно-школско образовање	Потпуна обухваћеност ромске деце која похађају предшколско и основно-школско образовање	1. Вођење евиденције ромске деце у предшколском образовању и редовно ажурирање података	Број података унетих на годишњем нивоу	Предшколске установе	2012 2014.	Редовне активности установа
		2. Повећан број уписане ромске деце у предшколске и школске установе у срединама где има деце која нису обухваћена образовним системом	Број уписане ромске деце у предшколске и школске установе	НВО сектор	2012 2014.	Редовне активности установа
		3. Едукација ромских	Број одржаних едукација, број	НВО, предшколске	2012 2014.	200.000,00

		породица које имају децу предшколског узраста о социјализацији и припреми деце за редовно основно образовање	учесника на едукацијама	установе, Локална самоуправа		
		4. Укључивање што већег броја ромске деце у полудневне и целодневне облике предшколског и основношколског образовања	Број ромске деце у полудневном и целодневном боравку	Црвени крст, НВО, Локална самоуправа	2012 2014..	1.000.000,00
		5. Набавка одеће, обуће и прибора за припремну наставу за сву ромску децу	Број подељених пакета	Црвени крст, НВО, Локална самоуправа, Донатори	2012 2014.	1.000.000,00
		6. Обезбедити ужину ромској	Број подељених ужина	Црвени крст, НВО, Локална самоуправа,	2012 2014.	500.000,00

		деци која примају социјалну помоћ		Донатори		
		7. Обезбедити мотивационе награде најбољим ученицима за даље школовање (студијске екскурзије, стипендије, награде за изузетна залагања и успехе у школи, могућност запослења по завршетку школовања)	Број ученика	Црвени крст, НВО, Локална самоуправа, Донатори	2012 2014.	100.000,00
Нередовно похађање основне школе и осипање ромске деце из система образовања	Редовно похађање основне школе и повећање броја ромске деце која завршавају основну школу и уписују средњу школу кроз побољшање услова за учење	1. Организовање целодневног боравка за савлађивање градива ромској деци 2. Ангажовање педагошких асистената за	Број деце која су укључена у целодневни боравак Број ангажованих асистената Број набављених	Локална самоуправа и образовне установе Локална самоуправа и образовне установе	2012 2014.	Годишње 800.000,00 дин 1.500.000,00 дин годишње

		<p>целодневни боравак за сву ромску децу за побољшање успеха</p> <p>3. Обезбеђивање бесплатних уџбеника, ужине и једног топлог obroка дневно за ромску децу</p>	<p>пакета уџбеника, број бесплатних ужина и топлог obroка</p>	<p>Локална самоуправа</p>		<p>7.000.000,00 дин годишње</p>
<p>Мали број ромске деце која похађају средњу школу</p>	<p>Повећање броја ромске деце у средњим школама</p>	<p>1. Мотивисање ромске деце за похађање припремне наставе за пријемне испите за упис у средњу школу, као и финансијска помоћ у похађању средње школе,</p> <p>2. материјална подршка ромској деци за упис у средње школе</p>	<p>Број ромске деце уписане у средње школе</p>	<p>Локална самоуправа</p>	<p>2012 2014.</p>	<p>500.000,00</p>

ОБЛАСТ 2.: ЈЕДНАК КВАЛИТЕТ ОБРАЗОВАЊА И СМАЊЕЊЕ ПРЕДРАСУДА/УКИДАЊЕ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ ПРЕМА РОМСКОЈ ДЕЦИ У ОБРАЗОВНИМ УСТАНОВАМА У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ

ПРОБЛЕМ	ЦИЉ	МЕРА / ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМ ЕНСК И РОК	БУЏЕТ
Недовољна припремљеност ромске деце за основно образовање (двострука полујезичност-псеудо-заосталост)	Адекватно припремљена ромска деца за похађање основно школског образовања, увођење ромске деце у васпитни програм предшколских установа	1. Обука васпитача, стручних сарадника и наставника за педагошко-корективни рад са ромском децом	Број одржаних обука	Образовне установе	2013.	200.000,00
		2. Обука постојећег наставног кадра за сарадњу са ромским породицама и рад са ромском децом	Број одржаних обука Број реализованих радионица	Образовне установе	2013.	200.000,00
		3. Радионице са децом о значају образовања	Број ангажованих медија	Образовне установе	2013.	200.000,00
		4. Информисање шире друштвене заједнице за образовне потребе Рома	Број прибављених образовних средстава	Локална самоуправа НВО, образовне установе	2013.	100.000,00 годишње
		5. Обезбеђивање образовних средстава (уџбеници, прибор...)				
Недовољна опремљеност образовно-васпитних установа за успешније спровођење инклузивне наставе у Општини Житиште	Боља опремљеност образовно-васпитних установа за успешније спровођење инклузивне наставе у Општини Житиште материјално-техничким и кадровским ресурсима	1. Набавка дидактичког материјала и очигледних средстава	Број набављених дидактичких и очигледних средстава	Образовне установе, ЛС	2013.	300.000,00
		2. Трансфер знања и искустава из ЕУ у области инклузивног образовања	Број посећених примера добре праксе	ЛС и образовне установе, НВО	2013.	300.000,00
		3. Укључивање у формално и неформално образовање	Број укључене деце у формално и неформално образовање			
		4. Интезивирање индивидуализоване наставе				
		5. Вршњачка едукација				
Непознавање језика говорног подручја у коме деца похађају школу	Обезбедити превазилажење препрека језичких баријера.	1. Запослити 4 педагошка асистента у настави.	Број укључене деце у формално и неформално образовање	Школе	2012 2014	1.860.000,00

ОБЛАСТ: 3. НЕГОВАЊЕ КУЛТУРНОГ ИДЕНТИТЕТА РОМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ УЗ ИЗГРАДЊУ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ ДРУШТВЕНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ

ПРОБЛЕМ	ЦИЉ	МЕРА / ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ РОК	БУЏЕТ
Ромска деца не говоре матерњи језик, али ни језик друштвене средине на адекватном нивоу (двострука полујезичност)	Неговање знања матерњег језика и учење језика друштвене средине	<ol style="list-style-type: none"> Неговање матерњег језика кроз креативне радионице Учење језика друштвене средине на креативним радионицама 	Број одржаних часова радионице	Образовне установе и НВО	2013.	100.000,00
			Број часова одржаних обука	Образовне установе, НВО	2013.	100.000,00
Непознавање историје културе и обичаја Рома	Упознавање историје, културе и обичаја Рома и других мањинских заједница у Општини Житиште	<ol style="list-style-type: none"> Предавања за просветне раднике, припаднике ромске и чланове локалне заједнице о обичајима, историји и култури једни других, у циљу препознавања богатства различитости као снаге заједнице Заједнички програми у области културе, спорта и образовања ромске и неромске заједнице 	Број учесника на предавањима	Образовне установе, НВО	2013.	200.000,00
			Број програма, број учесника на програмима, реаговање медија	Образовне установе, НВО	2013.	500.000,00

ОБЛАСТ: 4. МИНИМИЗИРАЊЕ ОСИПАЊА РОМСКЕ ДЕЦЕ ИЗ ОБРАЗОВНОГ СИСТЕМА

ПРОБЛЕМ	ЦИЉ	МЕРА / ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНИСКИ РОК	БУЏЕТ
Често изостајање ромске деце са наставе	Минимизирати број изостанака ромске деце са наставе	1. Укључивање ромске деце у слободне активности школе. 2. Примена система награђивања за постигнут успех и редовно похађање наставе. 3. Интензивирање кућних посета ромским породицама од стране социјално-здравствене службе 4. Подела хигијенских пакета ромским ученицима	Број ромске деце укључене у слободне активности Евиденција о броју награђене ромске деце Број остварених посета Број подељених хигијенских пакета	Школа, ЛС, Дом здравља, Центар за соц. рад, Црвени крст	2013. 2013.	40.000,00
Утицај појединих ромских родитеља на своју децу да не похађају наставу	Навести ромске родитеље да одговорно поступају у погледу образовања и васпитања своје деце Развијање свести ромских родитеља	Примена казнене политике важеће законске регулативе Закона о основама система образовања и васпитања Едукација ромских родитеља о неопходности стицања	Евиденција о предузетим мерама казнене политике Број одржаних радионица и предавања, евиденција о броју присутних ромских	Школа, Центар за социјални рад, ЛС, Општински судија за прекршаје	2012 2014.	50.000,00

		основношколског образовање њихове деце путем радионица и предавања	родитеља			
Одустајање од редовног образовања, најчешће женске деце, из традиционалних разлога	Повећање броја ромске деце, а посебно девојчица које завршавају основну школу у односу на број уписаних	Примена казнене политике важеће законске регулативе Закона о основама система образовања и васпитања Едукација ромских родитеља о неопходности стицања основношколског образовања њихове деце путем радионица и предавања	Евиденција о предузетим мерама казнене политике. Број одржаних радионица и предавања, евиденција о броју присутних ромских родитеља	Школа, Центар за социјални рад, ЛС, Општински судија за прекршаје	2012 2014..	

ОБЛАСТ: 5. ЗАУСТАВЉАЊЕ СЕГРЕГАЦИЈЕ (тамо где је има)

ПРОБЛЕМ	ЦИЉ	МЕРА / ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ РОК	БУЏЕТ
<p>Сегрегација ромске деце у појединим основношколским установама.</p> <p>Традиционално изопштавање ромске популације у локалним срединама</p>	<p>Десегрегација ромске деце тамо где постоји</p> <p>Укључивање становништва ромске националности у живот локалне заједнице</p>	<p>Отварање стручне дебате о проблемима сегрегације у основним школама и предшколским установама</p> <p>Укључивање ромске деце у ваннаставне активности (секције, приредбе)</p> <p>Радионице за неромску и ромску децу на тему проблема сегрегације и њеног минимализовања</p> <p>Упознавање припадника осталих народа из локалне заједнице са културом и обичајима ромског народа путем радионица, предавања и културно-уметничких манифестација</p>	<p>Евиденција о броју присутних на на дебатама</p> <p>Евиденција о броју присутне ромске деце, дневници васпитно образовног рада</p> <p>Број одржаних радионица и евиденција присутности на њима</p> <p>Број одржаних предавања, радионица и културно-уметничких манифестација</p>	Школа, РНВО, ЛС, КУД, Медији	2012 2014..	50.00,00

ОБЛАСТ: 6. УКИДАЊЕ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

ПРОБЛЕМ	ЦИЉ	МЕРА / ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕН СКИ РОК	БУЏЕТ
Појединачн и случајеви негативна дискриминација припадника ромске националности од стране припадника неромских националности	Развијање свести код ученика основних школа и њихових родитеља о различитим видовима дискриминације	Отварање стручне дебате о проблемима негативне дискриминације у локалној средини Радионице за ученике на тему проблема дискриминације са циљем њеног минимализовања Упознавање припадника осталих народа из локалне заједнице са културом и обичајима ромског народа путем радионица, предавања и културно-уметничких манифестација	Евиденција о броју присутних на на дебатама Евиденција о броју присутне ромске деце, дневници васпитно-образовног рада Број одржаних радионица и евиденција присутности на њима Број одржаних предавања, радионица и културно-уметничких манифестација	Школа, РНВО, ЛС, КУД, Медији	2012 2014..	50.000,00

САДРЖАЈ

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ

1. Закључак о давању сагласности на Локални акциони план за образовање Рома у Општини Житиште за период од 2012. до 2014. године (ЛАП).....1.
2. Локални акциони план за образовање Рома у Општини Житиште за период од 2012. до 2014. године (ЛАП).....2.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ на основу члана 12. Закона о јавном информисању („Службени гласник Р. Србије“ 43/03, 61/05 и 71/09) не сматра се јавним гласилом, те се сходно наведеној одредби не налази се у Регистру јавних гласила. Издавач: Општинска управа Житиште, Цара Душана 15.

Главни и одговорни уредник: Биљана Зубац

Службени лист Општине Житиште излази по потреби.